

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกณฑ์ ตัวชี้วัดในการประเมินขีดความสามารถในการรองรับ การท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านสังคมจิตวิทยา สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ และสร้างกลไก มาตรการควบคุม นักท่องเที่ยวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตของชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ วิธีการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว แบบสอบถามนักท่องเที่ยว จำนวน 400 ชุด และแบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น จำนวน 36 ชุด วิเคราะห์ผลแบบบรรยายเชิงพรรณนา และสถิติวิเคราะห์การถดถอย (regression analysis) ผลการศึกษา มีปัจจัยชี้วัด จำนวน 3 ด้าน 8 ตัวชี้วัด พบว่า ความรู้สึกแออัด การพบปะผู้คน (ด้านสังคมจิตวิทยา) สิทธิ ความเป็นส่วนตัว และเงินออม มีระดับการใช้ประโยชน์ปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าขีดความสามารถในการ รองรับได้ของพื้นที่ (Below CC) ขณะที่การพบปะผู้คน (ด้านสังคมวัฒนธรรม) ผลกระทบทางการท่องเที่ยว โดยรวม กำไร และหนี้สิน มีระดับการใช้ประโยชน์ปัจจุบันอยู่ในหรือกำลังมีแนวโน้มเข้าใกล้ขีด ความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ (At& Approaching CC) โดยจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่รองรับได้ หรือไม่รู้สึกแออัดกระจายตัวอยู่ระหว่าง 250 -350 คน เป็นที่น่าสังเกตว่าการกำหนดขีดความสามารถใน การรองรับทางการท่องเที่ยวของชุมชนไม่อาจใช้ตัวเลขในการวัดจำนวนผู้ใช้ประโยชน์เพียงอย่างเดียว แต่ ควรใช้วิธีการติดตาม และเฝ้าระวังผลกระทบที่ยังคงให้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพแก่นักท่องเที่ยวควบคู่กัน สำหรับระบบและกลไกติดตามและประเมินขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเริ่มจาก ขั้นตอนการประชุมเพื่อวางแผนติดตามและประเมินผลขีดความสามารถในการรองรับด้านที่มีแนวโน้มของ ปัญหาผลกระทบที่ค่อนข้างรุนแรงในปัจจุบันชี้วัดที่กำหนดด้านนั้นๆ จากนั้นทำการประเมินผลตามหลัก วิชาการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย (mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และจัดทำแผนปฏิบัติที่ดีต่อการป้องกัน เฝ้าระวังและแก้ไขผลกระทบทางการท่องเที่ยว ต่อไป

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวโดยชุมชน ขีดความสามารถในการรองรับได้ทางการท่องเที่ยว ขีดความสามารถใน การรองรับด้านสังคมจิตวิทยา ขีดความสามารถในการรองรับด้านสังคมวัฒนธรรม ขีดความสามารถในการ รองรับด้านเศรษฐกิจ ชุมชนเกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร

Abstract

This research aims to investigate the indicative criterion of capacity evaluation in carrying of community-based tourism, evaluate capacity in terms of psychological society, cultural society and economy, and create the mechanisms and measures of tourist control in appropriate quantity and community folk context consistency. This research employs Participatory Action Research (PAR) as a research method, which consists of Workshops, Tourism Landmark Potential Evaluation, 400 questionnaires for tourist, and questionnaires and Interviews for 36 folks. The data was examined by descriptive analysis and statistic regression analysis. The results are 3 types of indicatives factors which consist of 8 factors encounter/density, crowding, privilege of privacy savings and profit are below carrying capacity level in present utility (Below CC) , While encounter/density, tourism impact, and debt are at& approaching carrying capacity (At& Approaching CC). The results of capacity evaluation in carrying of community-based tourism show that all indicators, in which the highest tourist carrying capacity without congestion are dispersing between 250 – 350 tourists (75%). Signally, only number cannot be used as the indictor in capacity evaluation in carrying of community-based tourism, meanwhile, following up and effect monitoring should be concurrently used as a tool to increase quality experiences for tourists, and 3) follow-up and evaluation system and mechanism of community-based tourism carrying capacity start from the meeting process to plan, monitor and evaluate carrying capacity with serious effect tendency, then academic evaluation is used to compare with standard criterion (mean and median) and standard deviation (S.D.), in order to provide a good Action Plan of tourism prevention, monitor and solution.

Keyword: Community-based tourism / Tourism carrying capacity / Socio-phycology carrying capacity / Socio-cultural carrying capacity / Economic carrying capacity / Koh Phithak / Chumphon province